

Oikaisuvaatimus (1/2) aluehallituksen päätökseen 10.11.2025 § 258 Lepolan ympärivuorokautisen asumispalveluyksikön lakkauttamisesta

Keski-Pohjanmaan aluehallitus 22.12.2025 § 301
5008/00.01.02/2025

Valmistelija Sosiaalijohtaja Tarja Oikarinen-Nybacka, hallintolakimies Viivi Haanpää

Hyvinvointialueen kirjaamoon on toimitettu 19.11.2025 oikaisuvaatimus koskien aluehallituksen päätöstä 10.11.2025 § 258 Lepolan lakkauttamisesta. Hyvinvointialuelain 139 §:n mukaan aluehallituksen ja lautakunnan sekä niiden jaoston ja alaisen viranomaisen päätökseen tyytymätön saa vaatia siihen oikaisua. Oikaisuvaatimus on käsiteltävä kiireellisenä. Oikaisuvaatimus tehdään aluehallituksen ja lautakunnan sekä niiden jaoston ja alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle. Hyvinvointialuelain 143 §:n mukaan oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus on tehty määräajassa ja sen käsittelee aluehallitus.

Hyvinvointialuelain 142.1 §:n mukaan oikaisuvaatimuksen ja aluevalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä hyvinvointialueen jäsen. Oikaisuvaatimuksen tekijä on hyvinvointialueen jäsen.

Hallintolain 49 g §:n mukaan otettuaan oikaisuvaatimuksen tutkittavakseen viranomainen voi muuttaa hallintopäätöstä, kumota päätöksen tai hylätä oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimus päätöksessä on annettava perusteltu ratkaisu oikaisuvaatimuksessa esitettyihin vaatimuksiin.

Oikaisuvaatimus ja sen perusteet:

Oikaisuvaatimuksessa pyydetään oikaisua Lepolan sulkemiseen ja esitetään pyyntö, että vanhukset saisivat asua Lepolassa niin kauan kuin selvitetään ja lasketaan kustannukset heidän mahdollisuuteensa asua Lohtajalla. Oikaisuvaatimuksen perusteluiksi esitetään, että ei ole huomioitu, voidaanko vuokrata tilat yksityiseltä Joutsenrannan ja Kurkikartanon omistajalta. Oikaisuvaatimusta on lisäksi täydennetty 21.11. toimitetulla täydennyksellä, jossa esitetään, että ensisijaisena Lepola on pidettävä vanhusten hoivakotina, koska se on siihen tarkoitukseen ihanteellinen. Täydennyksessä esitetään lisäksi, että tulee julkistaa todelliset säästöt huomioiden kulut, jotka aiheutuvat maksusitoumuksista yksityiselle sektorille.

Vastaus oikaisuvaatimukseen:

Yhteistoimintaneuvottelut:

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueella käytiin työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain (449/2007) mukaiset yhteistoimintaneuvottelut ajalla 3.9.2025-20.10.2025. Neuvotteluiden käyminen liittyi hyvinvointialueen talouden sopeuttamiseen sekä hyvinvointialueen strategian mukaisiin toiminnallisiin muutoksiin. Yhteistoimintaneuvotteluiden neuvottelutuloksen mukainen Ikääntyneiden ja vammaisten palveluiden yhden toimintayksikön lakkauttamista koskeva käsittely siirrettiin aluehallituksen päätöksen 27.10.2025 § 243 mukaisesti aluehallituksen päätettäväksi 10.11.2025 kokoukseen. Muilta osin neuvottelutulos hyväksyttiin aluehallituksessa 27.10.2025.

Arvioidut kustannussäästöt:

Yhteistoimintaneuvotteluissa neuvotellun ympärivuorokautisen asumispalveluiden yhden toimintayksikön, Lepolan, lakkauttamisen kustannussäästöksi arvioitiin noin 900 000 euroa/vuosi. Kyseessä on arvio kustannussäästöistä ja laskelma siitä perustuu Lepolan toimintayksikön tilinpäätöstietoihin vuodelta 2024. Lepolan kustannukset muodostuvat palkoista sivukuluineen, palvelujen ostoista, aineista ja tarvikkeista, vuokrasta ja sisäisistä kuluista, joihin kuuluvat muun muassa resurssikeskuksen sijaiset, palkanlaskenta ja taloushallinto. Vuonna 2024 nämä kustannukset olivat yhteensä noin 1 963 000 euroa. Vuonna 2024 tuloja tuli noin 400 000 euroa asiakasmaksuista, jolloin netto on noin 1 500 000 euroa. Tästä summasta on vähennetty arvioidut lisäkustannukset 600 000 euroa, joita aiheutuu esimerkiksi ostopalvelupaikkojen lisäämisestä. Tällöin arvioiduksi säästösummaksi, jossa on edellä todetusti huomioitu mahdollinen ostopalvelujen lisääminen 600 000 eurolla, muodostuu päätöksessä mainittu noin 900 000 euroa.

Henkilöstövähennykset toteutuvat suunnitellusti, kun Lepolan työntekijät siirtyvät hoitamaan muita hyvinvointialueen avoimena olevia tehtäviä, joihin ei oteta muita tekijöitä ulkopuolelta. Lepolassa oli yt-neuvottelujen loputtua 16 toistaiseksi voimassa olevassa tehtävässä ollutta työntekijää. Lisäksi kahdessa vakanssissa oli määräaikainen työntekijä. Loppu arvioidusta 21 henkilötyövuodesta muodostuu eri pituisista sijaisuuksista, joiden hoitamisessa on kyse muun muassa lakisääteisten vapaiden ja vuosilomien sijaisuuksista. Yt-neuvottelujen alkaessa tilanne on tyypillisesti sellainen, että irtisanottavien määrä ja sitä kautta saavutettava säästöjen määrä tarkentuu neuvottelujen kuluessa.

Tilojen tarkoituksenmukaisuus:

Lepolan palvelukeskuksen tilat ovat Soiten omien ympärivuorokautisten palveluasumisyksiköiden vanhimmat ja huonoimmassa kunnossa olevat, mikä osaltaan tukee säästöjen hakemisen kohdentamista juuri Lepolaan. Osittain tilojen haasteellisuus ja epäsopivuus on myös lisännyt palvelun tuottamisen kustannuksia Lepolassa. Tiloista on keskusteltu vuosittain vuokranantajan kanssa ja tilat on viimeksi katselmoitu vuokranantajan kanssa perusteellisesti 2023 ja todettu, että ison saneerauksen tekeminen olisi hyvin vaikeaa ja kallista eikä sillä saataisi lisättyä Lepolan paikkamäärää. Lepolan tiloissa tehtiin

vuonna 2023 monia huomioita rakennusteknisistä ongelmista, muun muassa sähköpistorasioiden kunnosta ja paikoista, erilaisten suojalevyjen rikkoutumisista, halkeamista ja vuotokohdista eri puolilla rakennusta, mahdollisista kosteusongelmista, lattioiden kunnosta, maalipintojen kunnosta, ilmanvaihto-ongelmista sekä valaistuksesta. Lepolan tilarakenteesta (kaksi kerrosta) johtuen siellä on myös koko ajan oltava kaksi työntekijää yövuorossa asiakasturvallisuuden takaamiseksi. Lisäksi osa asiakastiloista on ollut jaksohoidon käytössä (kuusi paikkaa), koska niitä ei ole rakenteellisten puutteiden vuoksi voitu käyttää pitkäaikaiseen ympärivuorokautiseen palveluasumiseen.

Lepolan työntekijämitoituksessa on pitänyt varautua edellä mainittuihin asioihin. Huomioiden kaiken kaikkiaan kallis hoitopäivän hinta sekä tilahaasteet ja henkilöstörakenne, kohdistui lakkautus nimenomaan Lepolan palvelukeskukseen.

Uusien tilojen hankkiminen Lohtajalta:

Uusien toimitilojen hankkiminen Lohtajalta ei ole tällä hetkellä mahdollista hyvinvointialueen tiukan taloudellisen tilanteen vuoksi. Oikaisuvaatimuksessa mainitut Kurkikartanon ja Joutsenrannan tilat eivät sovellu suoranaisesti ympärivuorokautiseen palveluasumiseen eikä niihin saada järjestettyä niin paljon hoitopaikkoja, että se olisi taloudellisesti ja toiminnallisesti järkevää. Aikaisemmin kyseiset tilat omistanut Lohtajan vanhustenkotiyhdistys ei saanut kyseessä oleviin tiloihin tarpeeksi vuokralaisia, vaan tilat olivat reilusti vajaakäytöllä ja yhdistys ajautui konkurssiin. Joutsenrannan tilat Marinkaisissa voisivat soveltua yhteisölliseen asumiseen, mutta viitaten edellä mainittuihin yhdistyksen vaikeuksiin saada asukkaita kyseessä oleviin tiloihin, ei tässä vaiheessa ole taloudellisesti eikä toiminnallisesti mahdollisuutta aloittaa alueella yhteisöllisen asumisen yksikköä. Palvelutarvetta ei ole alueella tarpeeksi.

Hyvinvointialueen järjestämisvastuu ja palveluiden tuottaminen:

Hyvinvointialueella on myös hyvinvointialueesta annetun lain (hyvinvointialuelaki 611/2021) 7 §:n mukainen järjestämisvastuu: Hyvinvointialue vastaa sille lailla säädettyjen tehtävien hoitamisesta, hyvinvointialueen asukkaana laissa säädettyjen oikeuksien toteutumisesta ja palvelukokonaisuuksien yhteensovittamisesta sekä järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden yhdenvertaisesta saatavuudesta; tarpeen, määrän ja laadun määrittelemisestä; tuottamistavan valinnasta; tuottamisen ohjauksesta ja valvonnasta ja viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä. Sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien osalta hyvinvointialuelain järjestämisvastuuta koskevia säännöksiä täydentää laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (sote-järjestämislaki, 612/2021). Hyvinvointialuelain 9 §:n 1 momentin mukaisesti jollei lailla toisin säädetä, hyvinvointialue voi tuottaa järjestämisvastuulleen kuuluvat palvelut itse, yhteistoiminnassa muiden hyvinvointialueiden kanssa tai hankkia ne sopimukseen perustuen muilta palvelujen tuottajilta. Järjestämisvastuunsa puitteissa hyvinvointialue vastaa järjestettävien palvelujen tuottamistavan valinnasta.

Liitteenä:

-Oikaisuvaatimus (ei verkkojulkinen)

-Täydennys oikaisuvaatimukseen (ei verkkojulkinen)

-Oikaisuvaatimuksesta ja sen täydennyksestä versio, josta peitetty henkilötiedot (verkkojulkisia)

Päätösesitys

Aluehallitus päättää hylätä oikaisuvaatimuksen perusteettomana esittelytekstin mukaisessa vastauksessa esitetyin perustein.

Päätös

Aluehallitus päätti hylätä oikaisuvaatimuksen perusteettomana esittelytekstin mukaisessa vastauksessa esitetyin perustein.